

Tom: LXXVI. Miscell.

~~G.H. 70.~~ EX BIBLIOTH.
NATIONIS HUNGAR.
VITEBERG.

17-18.

SIGNAT. 61515CCCXIII.

2)

DISPUTATIO THEOLOGICA

De

SEPTEM VER-

BIS NOVISSIMIS IN

CRUCE, DOMINI AC SERVA-

TORIS NOSTRI JESU

CHRISTI:

Quam

ξὺν δειψ

PRÆSIDE

Viro admodum Reverendo, Excellentissimo

Clarissimoque

DN. ISAACO FRÖREYSE-

NIO SS. THEOL. DOCTORE, PROFES-

SORE CELEBERRIMO, ET ECCLESIASTE

Ordinario, Præceptore ac Fautore suo singu-

lari honore suspiciendo,

SOLENNITER DEFENSUM IBIT IN

ἀρροατησίῳ majori mense Aprili.

M. JOH. CONRADUS DANNHAWER

Poët. Laur. *ἄκτορ.*

ARGENTORATI,

Excudebat PAULUS LEDERTZ,

Anno M. DC. XXV.

NOBILISSIMIS ET AMPLISSIMA PRV-
dentiâ Spectatissimis

VIRIS

DN. BERNHARDO A KAGENECK &c. PRÆ-
TORI & CANCELLARIO:

DN. PETRO Storck / CONSULARI:

DN. FRANCISCO RUDOLPHO INGOLDT,
XIII-VIRO:

*Inclytæ Academia Argentoratensis Scholarchis
Eminentissimis, Dnn. Mecænatibus & E-
vergetis suis sanctè & devotè venerandis*

Hanc Theologicam διδασκαλίαν in gratitudinis
perennantis τεκμήριον

submissè offert

Author & Respondens.

ΠΡΟΟΪΜΙΟΝ.

Non nisi singularis Typus fuit in passionem saluti-
feram Servatoris nostri Iesu Christi: quod Iehova
Mosi tres aras condere praecepit: terream Ex. 20.
v. 24. lapideam v. 25. & ligneam Exod. 30. v. 1.
Vt significaretur Messiam & Agnum Dei Ioh. 1. 29. 1. in arâ
terreâ, horto putâ oliveti. 2. in lapideâ, palatiis scilicet
Caipha, Pilati & Herodis. 3. in ligneâ, Cruce nempe, ubi
thymiama precum & seipsum obtulit, tragicè passurum esse.
Atq; ita typum hunc Eventus ex asseratum fecit. Nos, quia
August. effato tract. 119. in Iohan. Lignum morientis, do-
centis factum est cathedra, Tinnientes nostri summi Ponti-
ficis campanulas Exod 28. 34. septem novissima Candidi il-
lius Cygni suam Mortē præcantantis Apophthegmata, ad
quarum singularem attentionem ut plerosque natura ducit,
ita fomitem nobis subministrant sancta pietatis exempla in
Morte Iacobi Genes. 49. Moysis Deut. 31. Iosue c. 24. Davidis
2. sam. 22. & in publicis Ecclesiae cœtibus avidis auribus acce-
ptare, & in Academiâ piâ consideratione & accuratiore ἐπεύνη
meditari oportet. Evolvamus igitur, ex septem his verbis
cum Eremitâ librum illum trifolialem, cuius 1. folium ru-
brum ut Christi intueamur sanguinem. 2. album, ut spem
futuræ claritatis prægustemus. 3. Nigrum, ut fugiamus In-
fernales pœnas. Hauriamus inde tanquam ex salutis fonte
Consolationem firmissimam contra Sathanae in Paradiso con-
cionantis imposturas, quibus, heu! quàm horribili lapsu ex
homine Dei ἀγαλαοφόρω καὶ πάση ἀρετῇ κατηγλαίτμενω ut loqui-
tur Damasc. fecit abjectissimum σκωληκόβρωτον. Eruamus è
Testamento hoc Christi, tanquam ex salutifero animarum
A 2 nostrarum

nostrarum Myrothecio ἐὺδυνασίας formam, charitatis incendamur flammâ, ex passionis violentiâ peccatorum nostrorum colligamus atrocitatem, & Cruciferum nostrum discamus in omnibus tentationibus imitari. Deus ille noster ἀγωνοθέτης 2. Tim. 4. 7. In nomine Crucifixi sui filij qualemcunque hanc Theologicam considerationem vegetet, ducat & in sui gloriam, cui uni velificari debemus, reducat clementissimè.

VERBUM I.

Πάτερ, ἄφες αὐτοῖς; ἔ γὰρ οἶδασι τί ποιοῦσι

Luc. 23. 34.

UT manus Moysis allevabantur & sustinebātur ab Aarone, ad victoriam contra Amalecitas obtinendam Exod. 17. v. 11. Sic Christus expansis lacertis pro victoriâ nobis obtinendâ contra hostiles Diaboli insultus oratione patrem sollicitat: Ille scilicet Christus, ille Dominus gloriæ 1. Cor. 2. 8. Author vitæ Act. 20. 14. Filius Dei Gal. 2. 20. Ipse Deus Act. 20. v. 28. qui passus est secundum humanam naturam ἀσθητικῶς & subjectivè, secundum Divinam verò ὑποστατικῶς, ἰδιοποιητικῶς sive κατ' οἰκείωσιν: non ρηματικῶς, non σχατικῶς, non ἀλλοιωτικῶς, non συνεκδοχικῶς, ut τρεπίσματᾶ Calviniana effugiamus. Atque hac ἰκετηρία ostendit se non mutum esse sacerdotem Malac. 2. 7. sed pendentem inter cælum & terram, esse Mediatorem, non solum redemptionis sed etiam intercessionis Rom. 8. 34. 1. Joh. 2. 1. At *Quem orat?* Πάτερ, ait, ut 1. significaret verum Orationis objectum 2. sine ipso nemini patere aditum ad Patrem, 3. Confiteretur coram omnibus constanter se esse Dei filium, rumpantur ut Ilia Judæis, qui ea propter ipsi erant infensissimi Joh. 5. 18. Joh. 10. 25. 4. Ut quamvis hæc Consilio Dei fieri novisset Act. 2. 23. & c. 4. 28. quamvis in ἀκμῇ passionum constitutus, clavis ferreis per manus & pedes partes nervosissimas adactus fuisset, filialem tamen fiduciam se non deponere δαδάλμοφανερώς demonstraret. Sit igitur hæc Patris compellatio nobis 1. propugnaculum contra Pontificiam Idololatriam. 2. Incitamentum ad precum continuam atque fiducialem reiterationem. 3. ab hypo-

hypocriticâ nostræ confessionis occultatione abhortatio 4. Documentum tempore crucis, ne, cum nobis videbitur Deus conversus in crudelem Job. 31. 21. murmuremus contra ipsū cum Jeremiâ cap. 20. 14. male imprecemur cum Elisæo 2. Reg. 2. 24. proximo culpam ascribamus cum senioribus Israël Exod. 5. 21. prolixè conqueramur cum Jobo c. 3. sed ut precando insistamus, nec de Paterna Dei clementiâ desperemus, insistentes vestigia Christi, *hic enim orat ut doceret orare: Et si misericordia ipsa orat, inquit August. cur non de miseria?* Nec est, de exauditione quod dubitemus, est enim precatio Echo, si in cœlum clamas, Pater adjuva: adjuvabo, ait, cœlo resonante, Deus. *Quid verò orat?* Non maledictionem, ut Noah Genes. 9. 25, non Urfos ut Elisæus 2. Reg. 2. non Judiciū Dei, ut David 1. Sam 24. 13. sed *ἄφεσιν remissionem peccatorum*, ita enim verbum *ἀφίημι* usurpatum legimus Matth. 6. 12. & 9. 2. & 12. 31. & 18. 27. *Pro quibus orat?* Πάτερ, ait, ἄφες αὐτοῖς, non τέτοις quasi tantum Lictores intelligeret proximè crucifigentes, sed omnes comprehendit, qui Christum ἀνασταύρωσι Hebr. 6. 6. adeoq; omnes peccatores, qui ἀπορρητικῶς aut προκαταρκτικῶς ad sui crucifixionem Jurarunt. Confer Esa. 53. 12. Idq; fecit, ut 1. μακροθυμίαν erga suos sanguifugas & charitatem in omnes peccatores in apicum produceret: Ipsi *adversabantur* mihi, clamat Psal. 109. 4. Ego autem orabam. Hinc sanguis Christi loquitur meliora quàm sanguis Abel Hebr. 12. 24. 2. Ut relinqueret ὑπογράμμον fidelibus 1. Petr. 2. 21. atque sic demonstraret

*Pulchrius esse bonis inimicos vincere, quàm si
Sanguineâ statuas alta trophæa manu.*

Nec sine fruge exemplum reliquit. Imitatus est ipsum in simili mansuetudine Protomartyr Act. 7. 66. Paulus Rom. 9. 3. Jacobus Christi frater, qui è pinnâ templi præcipitatus, confractis cruribus adhuc semivivus orasse fertur. Deus Ignosce illis, nesciunt quid faciant. *Cur orat?* ἔγὰρ οὐδ' ἴδασι, τι ποιῶσι. Ignorantiam præ-tendit, quæ excusabilis Lev. 4. 13. non in totum sed in tantum, ut constat ex Joh. 15. 22: Excusat scilicet plebis Ignorantiam diminuentem: Nesciunt, inquit, id est, non considerant peccati sui gravitatem: excusat etiam Ignorantiam aggravantem seniorum & sacerdotum Act. 3. 17. 1. Cor. 2. 8. quatenus adhuc est remissibilis in oppositione peccati in sp. S. Unde & fructus hujus Inter-
cessionis

cessionis se exseruit in nonnullorum conversione Matth. 27. 54.
Act. 2. 41. Act. 4. 4. Act. 6. 7.

QUÆSTIO I.

*An quocunq; modo liceat simulare
religionem?*

Ita è Pontificiis statuit *Adrianus* in 4. sent. q. 1. de Baptism. in
respons. ad 5. Argumentum, & hodie nonnulli personati Politici,
qui in peregrinationibus suis in Italiam, Hispaniam &c. externo
gestu, procumbunt coràm Imaginibus & alia Pontificatus deliria
imitantur. Atq; hic error tam altè radices in animis hominū egit,
ut sibi non amplius religioni ducant, hanc labeculâ suam conscien-
tiam conspurcare. Aliud verò edocet 1. *Exemplum Christi*, qui cum
propter confessionem suam jam erat cruci affixus, nihilominus
Patrem cœlestem compellat, confer exemplum triū puerorum Dan.
3. 2. *Interdictio Apostolica* de non vescendis Idolothytis 1. Cor. 10.
20. & seq. 2. Cor. 6. 14. Ephes. 5. 11. Ut enim totum hominem &
omnia illius membra sibi vult servare Sp. S. Ita hanc interioris co-
gitationis & gestuum externorum *δυσφωνίαν* extremè averfatur 3.
dissuadet mendacii turpitude de quâ Hom.

ἔχθρὸς γὰρ μοι κείνῳ, ὁμῶς αἰδᾶσθαι πύλησιν,

ὅς χ' ἕτερόν μιν κεύθει ἐνὶ φρεσίν, ἀλλὸ δ' ἐβάλλει.

4. *Abnegationis damnum secuturum*. Matth. 10. 33. 5. *Scandali certi-
tudo*, eam enim ob causam à confessione suâ ne latum unguem di-
scedere voluit Eleazar 2. Macc. 6.

QUÆSTIO II.

*An Christus seriò omnium hominum salutem
desideret?*

Officium Christi mediatorium ad paucos ut restringant Cal-
viniani, non ultimum robur quærunt in hoc Argumento: Pro qui-
bus Christus non oravit, pro iis non satisfecit, quod certum esse as-
serunt, ex officii ipsius Sacerdotalis natura, in quo orare & pro po-
pulo sacrificare sunt conjuncta: Atqui pro Mundo sive infidelibus
non oravit Joh. 17. 9. E. pro infidelibus non satisfecit. At intro-
spiciant illi primum hoc nostri servatoris Apophthegma, pudore
ill icò

illicò suffundentur. An Ludus fuit scenicus saltem, cum Christus hîc pro suis crucifixoribus orat: An δὴ λωτῖς ille, qui aliud arcano beneplacito reconditum habeat, aliud externo signo manifestet? An Crocodilinæ sunt illius lacrymæ hîc loci, siquidem μετὰ κραυγῆς ἰσχυρᾶς καὶ δακρύων se patri obtulit Heb. 5. 7. Discant illi distinguere inter Christum *Pastorem* & *Sacerdotem*, inter officium *Prophetici* & *Sacerdotale*, tunc S. Scripturæ facile constabit veritas, & Christi universalem ἰλασμόν agnoscent nisi extremè pertinaces.

QUÆSTIO III.

An remissio peccatorum & satisfactio se mutuò tollant?

Affirmativam tuentur è Photinianis *Socinus* part. 1. de Christo serv. 1.1. & *Ostorodus* in Instit. Germ. c. 36. Remissio facta est debiti, clamant, E. non opus satisfactione. At funiculi sunt ex arenâ compacti. Neq; enim redemptio facta est absq; ullo precio interposito, si maximè non nostro merito: describitur enim illa per ἀπολύτρωσιν & ἰλασῆριον Rom. 3. 24. per τὸ ἀγοράζειν 2. Pet. 2. 1. Christus tamquam mediator non verbo. tenus Patrem placavit, sed sanguine & morte interpositis Heb. 9. 13. & seq. Ubi aureum hunc Aphorismū pronunciat Apostolus, χωρὶς αἱματικῆς χυσίας ἐγίνεται ἄφεσις v. 22. βδελύγματα & detorsiones Photinianas forsan in ipsa διασκέσει considerabimus.

QUÆSTIO IV.

An Iustæ defensiones Injuriarum, bella, Imprecationes Christiano sint licitæ?

Negant *Anabaptista*: Afferunt *Orthodoxi*. Neq; enim tantum dilectione effervesendum est; ut Jus naturæ vim vi repellendi violetur. Pro defensione licitâ militant omnia illa Argumenta, quæ Magistratus necessitatem atq; dignitatem probât. 2. Bella concessa asserimus, si fiant justâ causâ, necessitate exigente, intentione defensiva non offensivâ, *Luth. Tom. 3. Ien. germ. f. 315.* 3. Imprecationes suis limitibus coarctatæ Christianæ charitati nihil repugnant, si â publicâ potius quàm privata fiant personâ: conferatur Ira in vitia, pro personâ sanabili preces interponantur: castigatio temporalis petatur, salus æterna promoveatur sine Davidico Pl. 83. 17.

VER-

VERBUM II.

Γύναι, ἰδὲ ὁ ἦός σε: (Καὶ τῷ μαθητῇ) ἰδὲ ἡ μήτηρ σου.

Joh. 19. 26. & 27.

EXodi 25. 22. Præcipit Jehova fabricari duos Cherubim super propiciatorio respicientes se mutuò versis vultibus: Non abs re quispiam dixerit, Typum hunc fuisse in Mariam & Johannem ad crucem Christi stantes & verum ἰλαστήριον in arâ crucis junctim intuentes, accedentes ad videndum rubum ardentem (flammis iræ divinæ) nec tamen combustum exemplo Moysis Exod. 3. 3. Cum enim viri effœminato animo Christum deseruissent, Ingenium hircundinum imitantes, qui hyemali tempore fugiunt: Ecce imbelles mulieres aliquot astant παρὰ τῷ σταυρῷ. Alii Evangelistæ habent ἀπὸ μακρόθεν (sine contradictione) Ubi singulariter notandum, quod Maria, cujus animum jam gladius perforavit, de quo vaticinatus est Simeon Luc. 2. 35. nihilominus *sterisse* legitur, secus quàm Uxor Phinees, quæ simulac audiit arcam Domini à Philistæis captam, dolore expiravit 1. Sam. 4. 19. Unde scitè Damasc. ait l. 4. de fid. orth. c. 12. Crux Christi est τῶν κειμένων ἀνάσσεις, τῶν ἐσώτων σήρυγμα, ἐπιστεφόντων χειραγωγία. Quia verò tantò quisquis est Deo charior, quò cruci propinquior Heb. 12. 6. ita exigente *divinâ iustitiâ* Jerem. 30. 11. *Misericordiâ* Hebr. 12. 6. *Amicitia* Joh. 16. 20. *Convenientiâ* Rom. 8. 29. *Sapientiâ* Psal. 42. v. 6. *Omnipotentia* 2. Cor. 12. 9. Hinc Testamentum domesticum Matri mœstissimæ adornaturus, & novissima illi verba locuturus, cum jam omnibus membris esset mutilatus, oculis tamen adhuc Matrem intueri gestit. Idè inquit, cum dolorem nullum senseris in meo ingressu, qui irrupto virginitatis claustro natus sum: Ecce nūc demùm in egressu quod cordolium sentis? Cæterùm, idè est 1. Sp. S. asteriscus Joh. 9. 29. Marc. 13. 1. *nota promittudinis* Hebr. 10. 5. *nota certitudinis* Gen. 1. 29. *nota præsentis exhibitionis* Exod. 32. 9. *nota expletionis* Ex. 31. 6. Hic quarta potissimum significatio locum habet. Quin & linguam adhuc illæsam resolvit *Mulier*, ait, 1. ne Matrem nominando ejus dolorem faceret grandiolem, hinc Mantuan.

Talibus admonuit Matrem sine nomine Matris,

Ne Materna pium cruciarent viscera nomen.

2. Ut

2. Ut eam admoneret de femine Mulieris contrituro caput serpenti, cujus jam calcaneus petitur: hinc Ambros. ait, *nomen hoc non esse corruptela sed sexus* 3. Ut ostenderet in opere Mediatorio Matri nullam potestatem vel ἐπιβαλλον μέρος competere, quemadmodum ob similem causam eam Mulierem appellat Joh. 2. 4. Commendat autem Johanni Matrem, quem metaphoricè ejus vocat filium, & vicissim Johannem Mariæ, (fuisse enim hunc Discipulum Johannem constat ex Joh. 13. 23. & 20. 2. & 21. 7. quamvis ipse modestiæ causâ nomen suppresserit;) Ubi tamen illorum curam occultam non abiicit; Manet enim ipse Orphanorum Pater Psal. 10. 14. & viduarum vindex Psal. 68. 6. Mal. 3. 5. sed externâ saltim & immediatâ curâ se ab illis avertit. Johanni Matrem commendat, quia & ejus erat consanguineus, & ipse Christum singulariter præ reliquis discipulis diligebat. En fructum dilectionis Christi! Quia verò nos omnes sumus mutuò fratres effato Christi Matth. c. 12. 49. Tantò Impensius viduarum & Orphanorum curam habendam commonefieri exemplo Johannis debemus, confer Mandatum Exod. 22. 23. Esa. 1. 17. Zach. 7. 10. Ut enim ille Mariam suscepit εἰς ἰδία, Ita ob viduarum tutelam nos Deus recipiet εἰς ἰδία αἰδία. Admonemur deinde ad ἀντιπελαργίαν & gratitudinem ergà Parentes, quorum saluti prospicere filiorum quàm maximè interest.

QUÆSTIO I.

An Affectus quætales omnes sint vitiosi?

E Stoâ Philosophum si quæsieris, ille virum bonum ex ἀπειθεία καὶ ἡρεμία παθῶν definiet. At Physicè illi si sumantur, quæ sunt naturales, vitiosos eisdem esse negamus ἀποτόμως, à quibus vir bonus abhorreere nemo debet, moniti exemplo Pontificis nostris ὁσίε, ἀκάκε, ἀμιάντε, κεχωρισμένε ἀπὸ τῶν ἀμαρτωλῶν Hebr. 7. 26. qui adeò non caruit affectibus, ut suam σοργὴν & naturalem affectum ergà Matrem διαρρήδην conspicuum fecerit. Propterea illos Arist. inter bona εἰδέτερα recenset, atq; ad res præclarè gerendas ὀρμητήρια esse monet. Quod si verò in foro Theologico ad lydium S. Scripturæ domestici nostri principii lapidem examinentur, tùm cum Paulo Rom. 1. 29. & seqq. affectus nostros peccati originalis labe

B

altè

altè pollutos, non per ἀνεξήσειν propriæ naturæ, sed per diversi generis æquivocam appositionem, ut exercit. 299. f. 2. subtiliter loquitur Scaliger, deprehendemus.

QUÆSTIO II.

An ad opus Mediatorium quid contulerit

ἀειπαρθένη & Maria?

Eò Impudentiæ pervenerunt Tiberini vājovis Alumni, ut merito Christi detrahentes adjutricem in opus redemptionis asciscant *B. Mariam*. Ita enim legitur in *Mariali Argentina per Martinum Simmium, Anno 1493. l. 1. c. 5* In Antiphonâ ita illam adorant, Hęc est Mulier virtutis, quæ contrivit caput serpentis. Natus hic error est ex linguæ Hebrææ Ignorantiâ, eaq; κατὰ διάδοσιν modernorum Jesuitarum, qui vel defensitare Grammaticâ ut *Bellarmin.* l. 2. de verbo Dei c. 12. vel in alienum sensum abripere conantur ut *Greg. de Valent. in anal. fid. Catech. p. 8.* Unde quod Maria hîc steterit sub cruce *Salmeron & Osorius* id sibi invenisse persuadent, quod pueri in fabâ, esse scilicet Mariam συνεργηστικὴν redemptionis. Verùm enim verò prædunculos hos suæ gloriæ vel solo *Mulieris* nomine Christus hîc profligat: *Mulierem* illam vocat, ut φίλον ἀνδρωπον tanto operi inæqualem: adeoq; Deum ipsum qui εἰς τὸ ἐφανερώθη 1. Joh. 3. 8. confer. Esa. 53. 4. Ose. 1. 7. Act. 20. 28. Rom. 5. 10. 1. Joh. 1. 7. requiri ostenderet, Et se μονώτατον mediatorem Esa. 63. 3. 1. Tim. 2. 5. demonstraret.

QUÆSTIO III.

An multitudo, splendor externus, & felicitas externa, sint veræ Ecclesiæ notæ?

Inter alia γνωρίσματα veræ Ecclesiæ hæc non postrema apud Pontificios invenias: At, si, ut ex ipsis multi statuunt, Maria stans sub cruce sit typus Ecclesiæ, En ut in favillas eant notæ Pontificiæ: Nam verâ fuisse Ecclesiam piarum Muliercularum & Johannis stantis sub cruce, nemo sanus dubitat: Sed quæ hîc amplitudo? quis splendor? quæ externa felicitas? Annon Ecclesia Dei est grex pusillus Luc. 12. 32. Cætus verò Antichristi amplius Apoc. 13. 8. & 17. 11? Annon Ecclesia est columba in rupibus habitans? Cant. 2. 14.

I nunc

I nunc, Bellarmine, ad crucem, mox notis tuis explosis recedes.

VERBUM III.

Ἀμὴν λέγω σοι, σήμερον μετ' ἐμὲ ἔσῃ ἐν τῷ παραδείσῳ
Luc. 23. 43.

Quis & quātus sit fructus salutiferæ Christi passionis, hoc verbo Christus ipse quāmaximè testatum fecit. In illâ enim auream salutis viam, veræ & perfectæ pœnitentiæ normam, & Justificationis nostræ modum ad amūssim declarat. Eccum enim tibi 1. Latronem peccatorem, bestiam illam Agri, de quâ vaticinatur Esa. 43. 20. 2. Mox conversum: non liberi arbitrii viribus: erat enim scelestissimus grassator, non etiam absoluto decreto. Sed notamus 1. *Contritionem*, ubi peccati Agnitio & timor Dei occurrunt: illa, quando dicit, nos digna fecimus, nihil verò iste malè: Hic, quando ad socium inquit, neq; times tu Deum? 2. *fidem*, quæ excitata fuit, non ex solis deliquio, ut nonnullis placet, hoc enim ejus conversionem demum sequebatur, sed 1. ex famâ doctrinæ & miraculorum crucifixi Christi. 2. ex auditâ concione ad Mulieres. 3. ex auditis precibus pro crucifixoribus & aliis mediis, quæ recenset D. D. Gerhard. in Harm. Evang. c. 15. Propterea in hæc verba Latro erumpit, *Domine, memento mei, cum veneris in regnum tuum*, Κύριε, ait, Nominat Christum Dominum, non ἡθικῶς ut Genes. 23. v. 6. non πολιτικῶς, sed ἐξοχικῶς & μονοτρόπως, quo Dominis ita politicè dictis opponitur Ephes. cap. 6. vers. 9. Et ἰσορροπον est Hebræo *Iehova*, qui παντοκράτωρ existit. Syrus Paraphrastes, hic legit *Domine mi*, quæ est vox fidei. Verum hîc illud August. l. 1. de anim. & ejus Orig. Tunc fides Latronis floruit, cum discipulorum marcuit. Fides autem hæc illicò per bona opera fuit efficax 1. enim conspicitur *Charitas*, in admonendo socio, quod monumentum est *γλυκίτικρον*, ut abstineret à convitiis. (Matthæus quidem & Marcus in plurali, contumelias has videntur attribuere utrique. Sed potius dicendum occurrere illic Enallagen numeri, vel Augustini Judicio statuentium, Evangelistas, non tam personam, quàm conditionem & qualitatem Latronum significare voluisse.) &

ad pœnitentiam rediret 2. *Effulget humilitas*, petit enim tantum
sui memoriam: Domine memento mei, Exemplo Pincernæ Gen.
c. 40. 14. Magnâ quidem fide petit, sed non magna. 3. Conspicua
fit *patientia*, non enim murmurat contra Magistratum, sed se justè
puniri confitetur. Quæadmodum autem Sem & Japheth benedicuntur,
quod Patrem denudatum operuerint: sic & Latroni nudati Christi
causam agenti benedicuntur, juxta promissionem 1. Sam. 2. 35. Hinc
reclinato Capite fulgure suæ gratiæ pœnitentem irradiat, & in hæc
verba erumpit: Amen dico tibi, hodie mecum eris in Paradiso.
Quod verba, tot pondera! *Amen*. Hoc in græcâ V. T. versione red-
ditur per verbum *γένοιτο* vel *ἀληθῶς*, Jurat autem Christus non ob
promissionis incertitudinem, sed quia 1. id, quod promittebatur,
magnum erat 2. Cui promittebat, Indignus erat. 3. Isti, qui ad-
erant, irrisores erant, Increduli Judæi, Crudeles Ethnici: nisi enim
præjectæ impietatis fuissent, facile colligere potuissent, hominem
in limine mortis, non frustra Juraturum. *Dico* ego scilicet sum-
mus *Orator* & λόγος Patris ἐσιώδης ipsa veritas. *Hodie* non excluso
crastino aut sequenti die, nam Electi cum Domino sunt *semper*
1. Thess. 4. 17. Cave toti huic dicto Emphasin eripias, dividendo τὸ
hodie à verbis promissionis, & copulando cum verbis promitten-
tis. *Mecum eris* id est *ἀνταρκεία* cœlestis beatitudinis satiaberis:
mecum non in Throno immensæ Majestatis, sed æternæ felicitatis
1. Joh. 14. 2. non in Infinito, qui Unus: sed finito, qui *multus* Apoc.
4. 4. non in Increato sed in βασιλείᾳ ἡτοιμασμένη quod contra novel-
los subtiliores Calvinianos observamus. Ineptissimè hîc Sophisti-
catur Keckerm. in syst. log. l. 1. c. 22. Can. 4. quando ita Argumen-
tatur: Quemadmodum non sequitur, Christus ad totum Latro-
nem in cruce dixit, hodie mecum eris in Paradiso. E. Latro suo
corpore quoq; in cœlum assumptus est: Ita non sequitur, Christus
est ubique Ergò etiam humana natura. Ludit Sophista Elencho
μὴ παρὰ τῆτο. In *Paradiso*. Suidas derivat ἀπὸ τῆς δέυσεως ab irrigati-
one: rectius tamen Julius Pollux statuit esse vocem persicam, ortã
ex Hebræo *סִינַי* quod significat hortum fructiferũ, cujus men-
tio fit Nehem. 2. 8. Eccles. 2. 5. Cant. 4. 13. Hoc loco per Paradi-
sum non intelligit vel pensilem illum in aëre, quem nonnulli com-
miniscuntur: non paradisum illum terrestrem, in quo habitaverunt

proto-

protoplastæ, sed cœlum illud *νοητὸν* sive πῦρ beatorum, de quo Paulus 2. Cor. 12. 5. Apoc. 2. 7. Idque probamus 1. *ex textus συναφεία.* Talem enim promisit Christus paradisum, qualem Latro petiit. Sed Latro, ut infra patebit, petiit, *Regnum cœlestē.* Ergò: alioquin non accommodata erit *πρότασις καὶ ἀπόδοσις.* 2. *ex Inproportionē* inter terrestrem paradisum & animas beatas, quæ terrestris horti delectatione non capiuntur. 3. *ex Paradisi terrestris negatione,* quia per *Cataclysmum* jam dudum fuit vastatus. 4. *ex oppositione,* quemadmodum enim *Gehenna* propriè significat locum illum fœtidissimū & abominabilem, in quo cultores Moloch liberos suos immolarunt Jerem. 7. 31. 2. Reg. 23. 10. Et tamen applicatur ad infernum Matth. 5. 22. Ita ex opposito *Paradisus* metaphoricè accipitur pro Regno cœlesti. 5. *ex scriptura more,* quæ *συγκαταβαλῆικῶς* non rarò loquitur, nam *ἀνθρώποις ἔστιν ἀνθρώπων λέγεται* juxta Procop. hinc cœlestē gaudium *Paradisus* nominabitur, ob similitudinem non loci sed qualitatū. Ut enim 1. juxta *Megalandrum* nostrum c. 2. in *Genes.* *Paradisus* significat conditionem in quâ Adam fuit in *Paradiso,* plenus pace securitate & omnibus donis, quæ sunt, ubi non est peccatum: ita promittit Latroni paradisum, id est, locum, in quò liber sit à peccato & securus à Morte 2. Ut ibi succrevit arbor scientiæ, ita & nos insigne augmentum capiemus in scientiâ 1. Cor. 3. 9. Ut ibi erat arbor vitæ, ita in cœlesti gaudio erit Christus *ξύλον τῆς ζωῆς* Apoc. 2. 7. Ut ibi erat fluvius, qui irrigabat hortum. En tibi & illuc fontem Apoc. 21. 6. Hauriamus ex hoc dicto consolationis succum. Quos enim Cherubin flammeo & versatili gladio prohibuit *Genes.* 3. 24. hos in *Paradisum* Christus rursus ascivit, quò pertinet typus *Genes.* 28. 12. vaticinium Joh. 12. 32. Gustemus hinc Misericordiam Dei, qui plus Latroni donat, quàm ipse petierat: Discamus Pœnitentiam nullam feram, si modò sit vera, ubi tamen longè absit securitas. Ut enim Latro eâ ipsâ horâ, quâ vocatus est, egit pœnitentiam, ita & nos illam non differamus: si enim mille perirent pomo venenato, Uno superstite, tunc comedes?

QUÆSTIO I.

*An Christi Divinitas ex verbo hoc tertio
probari possit?*

Evidentissimè 1. quia ipsi tribuitur opus merè divinum,
B 3 nempe

nempe redemptio, à peccatis absolutio *ἀντεκρατορικῆ*, promissio cer-
 ta cœli, quæ omnia Deo soli sunt *οἰκῆα* Esa. 43. 11. Ose. 13. 9. At *ἐν*
ἐργείᾳ τῆς φύσεως δέικνυμα juxta Damasc. 2. ex appellatione Domini,
 & quidem ejus Domini, cujus Regnum est cœleste, non munda-
 num, tale enim in contemptissimo & abjectissimo hoc statu ne qui-
 dem suspicari potuisset. Dic, *ὦ* Latro, inquit August. ubi Thronus ex
saphiro? Vbi Cherubin & exercitus Cœli? Vbi Corona, sceptrum & pur-
 pura, ut eum dicas Regem? videsne coronam aliam quàm spineam? sce-
 ptrum aliud, quàm clavos? aliam purpuram, quàm sanguinem? aliū thro-
 num, quàm crucem? alios Ministros quàm Carnifices? Quid ergò Regium
 vides? Nihili itaq; habendum spurium illud & *ἀπρὸσδιόνισον* Pho-
 tinianorum *κρητήριον*, vocem *Κυρίε* cum articulo affixo caracte-
 rem Christi esse: Ecce enim hoc nomen hîc Christo attribui absq;
 articuli connotatione, confer Matth. 7. 21. & 8. 25.

QUÆSTIO II.

*An Christus in statu exinanitionis evacuârit suæ
 Majestatis ὀλικὴν χεῖσιν?*

Photinianis in ore & calamo crebrò est, Christum fuisse me-
 rum *servum*, in statu *κενώσεως*: At contrarium docet scriptura, quæ
 ut ipsum verum servum confitetur, ita *merum servum* fuisse negat:
 Idque patet à priori ex *Unionē personali* in Christo, quæ operationū
 Christi fundamentum est etsi non adæquatum, tamen primum &
 radicale: beneficio hujus Unionis *ἐκκεσίως*, quando vel gloria Dei
 vel officii ratio exegit, non *ἀδιαλείπτως* & Physicâ necessitate Maje-
 statis suæ radios exseruit: hinc *αἰμαρροσά* Mulier virtutem elicit
 ex fimbriâ Christi, quod tamen aliis eandem fimbriam tangenti-
 bus Luc. 8. non contigit. 2. à *posteriori*, sententia nostra compro-
 batur ex particulari suæ potentix *δαυμαθεργικῆς*, & reliquarum
 exercitio. Luculentum habemus rei hujus hîc fundamentum. Et-
 si enim in profundissimo exinanitionis statu cruci affixus pēdebat,
 nihilominus gloriam suam in conversione Latronis *ἐνεργητικῶς* ex-
 exercitam conspicuam fecit: ostendit, se in mediâ cruce habere pote-
 statem promittendi vitam æternam, cœlum aperiendi, & Infernum
 claudendi Apoc. 1. 18.

Quæstio

QUÆSTIO III.

*Latronis conversi Mors an fuerit μαρτύριον, vel λύτρον,
vel τιμωρία vel δοκιμασία?*

Sunt, quos Latronem conversum Martyribus associare non pudet, ut Jes. in Colloq. Ratisbon. sess. 1. p. 46. At, cum Martyrii honor deferatur non nisi innocentibus confer. 1. Pet. 3. 15. meritò hunc errorem explodimus: sunt, ex iisdem pontificiis, qui hanc mortem Latronis peccatorum suorum ἀντίλυτρον fuisse effutiunt: ô horrendam blasphemiam in sanctissimum Christi meritum! Ceterum ut paucis nos extricemus, distinguimus inter pœnæ materiale, quod erat dolor ille & mors, quæ rationem τιμωρίας habet, neq; enim sublato per remissionem peccato, pœnæ quoq; temporales necessariò tolluntur: Et formale quod est respectus ad iram divinam, atque ita, cum per remissionem Christi Latio redierit in gratiam, mox jucundâ Catastrophe τιμωρία mutata est in δοκιμασίαν.

QUÆSTIO IV.

*An concedenda sit quorundam Patrum
ψυχοπαννουχία?*

Justinus in resp. ad quæst. orth. q. 75. &c. asserit, Paradisum terrenum adhuc extare & permansurum usq; ad extremum iudicium, in quo versetur Henoch, Elias & illuc ductum esse Latronem, in eundem deduci omnes animas Justorū non admittendas ad beatificam Dei visionem ante diem Iudicii. Consentunt Iren. 1. 5. advers. hæres. Tertull. 1. de animâ. Euthymius in Comment. Luc. 23. Chrysost. illud πῦρ ψυχοδοχείον vocat τὸ τῶν ἱερῶν πρόθυρον. Quem errorem fortasse ex Platone suxerunt, qui ejusmodi sibi campos Elysios confinxit. At somnia isthæc temporis significatio Latroni facta planè evertit: *Hodie (ἀπ' ἄρτι καὶ ἀνεμποδίως) mecū eris in Paradiso inquit Servator,* confer. Deut. 33. 3. Sap. 3. 1. Luc. 16. 22. Phil. 1. v. 23. Apoc. 7. 15. Quæ igitur cogit necessitas comminisci animas à corpore solutas somno quodam sopitas in certo loco usq; ad diem pantocriticum reservari? Alia pluscula mitto, quæ ad hujus ψυχοπαννουχίας abolitionem facerent.

Quæstio

QUÆSTIO V.

An anima hominis sit immortalis?

Ita constanter credimus contra Epicuri de grege porcos, quorum cogitationes *μιμητικῶς καὶ προσωποποιικῶς* exprimit scriptura, Esa. 22, 13. Sap. 2. 1. Cor. 15. 32. Sadducæos Ethnicos, quorum familiam ducit Lucretius & omnes alios Tnetopsychitas. Nam bestialem illam *ψυχοφθασίαν* diluit certa Christi promissio, hodie mecum eris in Paradiso, sed non corpore, quod affixum cruci manebit. Ergò animâ confer Matth. 10. 28. deinde corporis & animæ in mortalitate *ἀντίθεσις* Eccles. 12. 7. tùm creationis diversitas, quâ corpori *πλασῖς*, animæ *ἐμπνευσις* tribuitur Genes. 2. Porro spiritus appellatio Act. 7. vers. 59. Hebr. 12. 23. Deniq; ratiocinatio omni exceptione major Matth. cap. 22. vers. 32. *ἀ λόγῳ λογικωτάτω* pronunciata, quicquid hic aliqui in formâ culpent:

Deus est Deus vivorum & non mortuorum,

Deus est Deus Abraham Isaac & Jacob. E.

Abraham, Isaac & Jacob vivunt & non sunt mortui, Vivunt, non corpore, Ergò animâ.

Quin & animæ *ἀνωλεθρίαν* confirmat sana ratio, ex illius à corpore independentiâ & divini providentiâ atque Justitiâ, de quâ Nazianz.

*Grave aliter esset rebus hîc duris premi,
Nisi summus olim verteret talos Deus.*

QUÆSTIO VI.

An detur purgatorium Papisticum?

Inter alia monstra superstitionum *πανοπερμίας* conductitium Aulæ Romanæ Mancipium felici tot seculis dolo Ignem purgatorium finxit, ut corda solatio, Crumenas pecuniâ privaret. At qualiscūq; ille Ignis est, illū Christi hoc tertium Apophthegma instar immensi fluvii prorsus extinguit, præterquam quod sit *ἀγραφον & ἀντίγραφον*, ut demonstrat D. D. Gerhard. in L. Theol. de morte, sic enim concludo:

Q. hodie cum Christo erit in Paradiso, ille non torquebitur per aliquod tempus in purgatorio.

Sed

Sed Latro facinorosus &c. Ergò.
Majorem confirmat ipse Becanus cujus verba sunt in hunc locum:
Non differam illud beneficium, quod à me petis, in futurū tempus,
sed *jam* tibi omnia peccata condono, & promitto, quod *hoc ipso die*
futurus sis mecum in statu beatitudinis. Nihil moramur hîc fra-
trum Cadmeam pugnam. At oggerit, privilegium paucorum non
facere regulam. En tibi similiter Paulum exemplo Abrahæ justifi-
cationem ex fide demonstrantem Rom. 3. Rectè Orig. homil. 15,
in Gen. sentit, *Quod dixit ad Latronem, hodie mecum eris in Paradiso,*
hoc non illi solum dictum, sed & omnibus sanctis.

QUÆSTIO VII.

*An baptismus sit ad salutem absolutè
necessarius?*

De Infantibus qui sine baptismo decedunt, ardua est contro-
versia, Bellarm. l. 2. de purg. c. 6. nescio in quem limbum illos a-
mandat, ubi pœnam damni non sensus luant. Calviniani nonnulli
dubiè & probabiliter tantùm de illorum salute sperant. At nos
regiam viam amplectentes, dicimus, non velle Christum ullum de
pusillis perire Matth. 18. 14. Adeoq; baptismum esse necessarium
quoad nos, non quoad Deum, qui ad hæc media non est alligatus:
esse necessarium excluso supremo necessitatis casu, ubi juxta regu-
lam August. *non privatio, sed contemptus sacramenti damnat.* Manife-
stum habemus exemplum in Latronis conversione factâ absque
baptismo: Nam quod, ut Aug. arbitratur l. 1. de anim. & ejus Orig.
fuerit baptizatus aquâ quæ ex Christi latere fluxit, illud ut incer-
tum, præsertim ob negationem causæ Ministerialis baptismi, non
recipimus. Similiter ipsum salvatum baptismo sanguinis: quod
nuper statuit Gretf. in Colloq. Ratisbon. repudiamus, ipso Bellar.
contradicente l. 1. de sacr. bapt. c. 6. Ut enim venit Latro ad cru-
cem alieno sanguine pollutus, ita alieno sanguine mundatus est,
nemo quippe potest suo sanguine justificari Act. 4. 12. Tantùm ve-
ro abest ut baptismum cum Trêlcatio non simpliciter ad invisibi-
lem, sed secundum quid ad visibilem insitionem in corpus Christi
mysticum, necessarium dicamus.

C

Quæ.

QUÆSTIO VIII.

An solâ fide Iustificemur exclusis operibus?

Pro affirmativâ classicus est locus Pauli Rom. 3.28. λογίζομεθα πίσει δικαίως εἶναι ἄνθρωπον χωρὶς ἔργων νόμου: Pugnat pro nobis vivum Latronis exemplum: quibus enim ille operibus vel de congruo vel de condigno justificatus est, cujus omnia opera fuerunt scelera? Quæ si maximè bona fuissent, fuissent tamen *Impura, imperfecta, debita, vita eterna impropotionata, Dei dona*, hinc illud

Nil Deus in nobis præter sua dona coronat.

Vetus hîc adversariorum coccyismus est, nos bonorum operum necessitatem in Justificatione negando, inducere Epicuræam securitatem, & quid non? At si abstinere illi vellent à calumniarum suarum veneno, nihil invenirent, quod culpâre in nobis jure possent. Bona siquidem opera excludimus à spherâ Justificationis non Justificato: à causâ non personâ: non ab actu præsentia, sed communicatione efficientiæ: excluduntur non si illa κατὰ quoad proximum dimetiâre, sed si ἄνω ad Deum conversa vim satisfactoriam illis inesse arbitraberis: Admittimus διακρίσιν, non ἀφαίρεσιν: Tò solum non est exclusivû subjecti sed prædicati: Bona opera sunt Deo εὐάρετα non ἰλαστικά, placent non placant.

QUÆSTIO IX.

An Iustificatus de suâ salute certus esse possit?

Veterem Pyrrhonicam & Scepticam dubitandi rationem dudum confopitam effodiunt Papistæ, quando fidei certitudinem citra omnem dubitationem noluisse Christum in nobis esse, impudenter asserunt, quod facit Costerus in Enchir. c. de fid. p. 209. sed quid est Christo in os contradicere, si hoc non est? Ἄνε ἐπίορκος Christus, qui frustra hic Juramento confirmet Latroni promissam vitam

vitam æternam? De nihilo fit particula applicativa ΤΙΒΙ, quæ
fidei & certitudinis certissimum est τεκμήριον? Alia mitto.

VERBUM IV.

○ Θεὸς μου, ὁ Θεὸς μου, εἰς τί με ἐγκατέλιπες?

Marc. 15. 34. Matth. 27. 46.

JAm deliquium Solis super naturale in *Novilunio* factum abripuit solem *πάση τῇ οἰκουμένῃ*: Mox internam quoq; lucem Pater denegavit, juxta se videbat agonizantes Latrones, supra se cœlum obscuratum, infra se cavilla & blasphemias audiebat, intra se infernales dolores. Hinc *περὶ* circa horam nonam *ἀναβόησεν*, ἀνὰ εἰς Epitaticum intendens significationem *φωνῆ μεγάλης*, Hebr. 5. 7. vocatur *κραυγὴ ἰσχυρὰ*. Psalm. 22. 7. Rugitus. Quod verò Esa. 42. 2. Clamasse negatur, id intelligendum de clamore vel rixoso, ita enim clamoris vox usurpatur Proverb. 7. 11. vel superbo & jactabundo confer Matth. 12. 15. Fuit autem ille clamor non Militaris aut castrensis Jud. 7. 19. Jos. 6. 20. quo muri corruerunt: non theatricus, ut græcorum, quorum conjunctâ voce volucres in terram sunt delapsæ, si qua fides Valer. Max. 1. 4. cap. 8. non Jubilatorius, qualis audiebatur in *μοσχολατρεία* Israeliticâ Exod. 32. 18. sed erat clamor ejulantis & precantis. Sit hic clamor nobis I. *invitatorius*, ad preces, si enim Dei gratiâ pluviâ illâ cœlesti Psal. 84. 7. irrigari volumus, oportet prius ascendere *Vapores*, preces nimirum nostras, quæ in auribus sponsi sonare debent Cant. 2. 14. David cytharam manu pulsabat, ut sonum ederet 1. Sam. 16. vers. ult. Nos Cœlestis Davidis (Christi) Ose. 3. 5. sumus cythara, quam Deus pulsat manu crucis Esa. 5. 25. Joh. 19. 21. ut sonum Deo gratum edamus Psal. 34. 18. Neq; urgemus semper orationem *oralem*, quæ propter proximum instituitur, ut simili precatione incalescat, quòd sine Paulus recitationem instituit 1. Cor. 14. 26. Col. 3. vers. 16. sed *sordialem* etiam approbamus ob Dei *καρδιογνωσίαν*. Hinc Luth. *super cap. 24. Genes. ait, Deus non solum audit preces indicativas, sed & optativas*. II. *pœnitentialis*: peccati atrocitatem spectamus ex hoc clamore, sit ille instar campanulæ, ad peccatorum agnitionem

nem & penitioem revulsionem. Non autem clamorem edidit inconditum, ut solent impatientes, sed articulata voce patrem suum cœlestē allocutus est, ex verbis scripturæ Ps. 22. אֱלֹהֵי אֱלֹהֵי LXX. reddiderunt ὁ θεός, ὁ θεός μου : Matthæus habet ἡλι, ἡλι : Marcus Eloi, Eloi : Latinè DEUS MEUS, DEUS MEUS (cave solœcum attribuas interpreti, nominativum pro vocativo Usurpanti, simile namque habet Virg. l. 6. Æneid. Proiice tela manu, sanguis meus) Nominat Deum EL, id est, ισχυρόν fortem Esa 9. 6. לַמָּוֶה Matthæus vertit ἵνα τί, Marcus εἰς τί Cur? non quærit ex Ignorantiâ, sed S. scripturæ consuetudine, confer similem loquendi modum Exod 32. 11. Job. 3. 11. Psal. 10. 1. עֲבָחֵנִי (τὸ Sabachthani, quod in quibusdam exemplaribus legitur, magis est Chaldaicum) LXX. reddiderunt, πρόσθεσ μοι (quod non legitur in authentico Hebræo) ἵνα τί ἐγκατέλιπές με, quod non est simpliciter deserere, sed cum τὸ ἐν sit Emphaticum, in discrimine relinquere Psal. 69. 3. & 130. 2. Ex quibus omnibus colligimus I. *profundissimam exinanitionem & immensum maerorem*, Idque patet. 1. ex interrogatione, quasi dicat, fieri potest, ut tu Deus EL fortis filium tuum Unigenitum retracto fortitudinis bracchio, in hoc discrimen venire permitteres? 2. Exaggeratione, clamat enim se derelictum non tantum ab externo Angelorum auxilio & solatio, confer Psal. 80. 6. Hebr. 2. 6, sed etiam interno divinitatis robore, internâ gratiâ & amore, non quod Deus infensus sit personæ, sed quatenus portabat peccata Mundi. Esa. 53. 6. quæ Christus sua fecit Psal. 40. 12. & 69. 6. ut esset ἐπικατάρατῳ Gal. 3. 13. abhorremus hîc à blasphemiâ Bellarm. qui l. 2. de Justifi. c. 7. inde sequi scribit, Christum quoq; filium Diaboli dici posse. 3. ex Ingeminatione, Eli, Eli, Unde etiam κατ' ἐξοχήν vir dolorum vocatur Esa. 53. 3. Clamat autem Christus se à Deo desertum, atque adeo respectu sui divinitatem ἠσυχάζειν non desertione ὑποστατικῆς, subtraxit quidem Deus protectionem, non tamen solvit Unionem, hinc falsum est Nestorianum glossema: *noli gloriari iudæe, non Deum sed hominem crucifixisti*: non καθολικῆς, subtraxit enim tantum particulare auxilium, non Universalem providentiam: non ἀπογνωσικῆς, quæ est desperationis: sed δικονομικῆς singularis dispensationis & δοκιμασικῆς ut loquitur Damasc. abjectus est ad tempus à Deo, non rejectus. Conqueritur, non, quod planè se à Patre desertum putaret, quippe Psal. 22. dicit, tu es spes mea ab Uberibus Matris meæ:

mea: sed quod non eo modo liberetur, quo Patriarchæ, Prophetæ & alii pii sæpe è periculis miraculosè sunt exempti confer. Psal. cit. v. 5. & 6. Erat hic clamor non desperantis, sed cum desperatione conflictantis. II. Colligimus *filialem amorem ac fiduciam*, nominat enim *suum* Dominum. Unde rursus Pontificia ἀπορία eluditur. Sit proinde hoc verbum Christi, ἀμυντήριον efficacissimum contra insultus diabolicos, ne fide in tentationibus deficiamus; non enim ille vult nostri oblivisci Esa. 49. 15. Ecclesia audit civitas Dei requisita non derelicta Esa. 62. 12. propterea enim filium ad tempus dereliquit, ne nos derelinqueremur.

QUÆSTIO I.

*An in Christum cadere potuerit
Timor?*

Christum non in suâ personâ sed in personâ Ecclesiæ suæ exclamasse conatur demonstrare Pelarg. in Medit. p. 28. ex Athanas. Orat. 1. & 2. contra Arrianos & aliis, applaudentibus è Papistis Oforio & Bilseno. Quorum Argumentum non postremum hoc est. Vir fortis non metuit Mortem. Christus fuit vir fortis & cordatus. E. non metuit mortem; non igitur in suâ, sed alienâ personâ clamat. At respondeo ad Majorem negando, siquidem juxta Arist. Vir fortis consideratur aut φυσικῶς ὡς ἄνθρωπος, atque ita nequam stoicâ ἀναλγησίᾳ occallescit, ut clamaret cum Possidonio acutissimis articulorum cruciatibus afflicto, *Nihil agis, ô dolor!* neque est ἀνέπαλκτος aut ἀτάραχος: vel ἐκτικῶς ὡς ἀνδρείος, & sic vir fortis est ἀδυσκάλειος καὶ ἀφοβός, non male hîc accommodaveris distinctionem Damasc. l. 3. de orth. fid. c. 23. inter timorem naturalem & non naturalem. Unde apparet majorem etiam in Philosophiâ esse falsam: quamvis & illud addere possemus, Robur atque fortitudinem Christi non debere æstimari ex Ethicâ; fuisse hunc timorem non servilis diffidentæ sed naturæ: quin & non tam Christi timorem quàm dolorem hîc loci insinuari.

C 3 Quæ.

QUÆSTIO II.

*An Christus dolores Infernales verè
senserit?*

Affirmativam, quæ nostra est, Bellarm. l. 4. de Christi anim. c. 8. vocat novam & inauditam Impietatem : Photiniani illam similiter arietant. Sed illos verbum hoc Christi unico ictu confodit: clamat enim se à Deo *Derelictum* : Eleganter Hugo, linquitur anima, quæ labi permittitur : relinquitur quæ excæcatur: derelinquitur, quæ in Infernum præcipitatur. Ut enim Deus summum bonum est & summum gaudium : ita à Deo derelinqui significat esse in summo malo, summo dolore atq; aded infernalibus cruciatibus affligi. Argumentum porrò afferimus hoc: A quibus pœnis nos Christus liberavit, easdem sustinuit Esa. 53. 4. Psal. 69. 15. At à pœnis infernalibus nos liberavit Heb. 2. 14. Ergò. Taceo *ἡρώδης ἀμαρτῶ* Luc. 22. 44. non ex *καχεξία* ortos, cujusmodi sudoris Arist. l. 3. de part. anim. c. 5. meminit, sed testes infernalium horum dolorum. Prætereo & illud quod non mortem sed mortes subiisse dicitur Esa. 53. v. 9. Adversorum Argumentorum dilutionem reservo *διασκέψαι*.

QUÆSTIO III.

*An Christus in statu exinanitionis semper & incessanter
secundùm humanam naturam gloriam suam
actu secundo exeruerit?*

Negativa luculentissima est, ex hâc Christi querimoniâ, Quicumq; enim clamat se derelictum esse à Deo, hoc est, subtractam illi esse atq; evacuatam omnem divinam operationem & auxilium, ille eo ipso tempore non exeruit actu secundo gloriosam suam potentiam : siquidem gloriosè operari & tamen operationem inhibitam fateri sunt prorsus *ἀπίστατα*. Atqui Christus clamat se derelictum esse à Deo &c. Ergò. Subtilior igitur quàm accommodatior est cõparatio Christi cum Rege corpore quidem ægro, provinciam tamen suam nihilominus gubernante, cum illa Regis Mundani gubernatio fiat *per vicarios* : at principatus Christi est super humeros *ipsiusmet*. Esa. 53.

Quæstio

QUÆSTIO IV.

*An fides Iustificans definienda sit per solam
notitiam?*

Veræ & salvificæ fidei semper nostrates hæc tria requisita ur-
gent 1. φωτισμὸν sive ἐπίγνωσιν Joh. 17. 3. 2. Pet. 2. 21. deinde συγκα-
τάδεσιν, quo sensu vocatur ἑλεγχθῆναι τῶν μὴ βλεπομένων Heb. 11. 1. τὴν
πρόσδεγμα ἢ κηφοδοσίαν Rom. 9. 30. Gal 3. 26. secundum primum
requisitum dicimur credere Deum: secundum alterum, credere
Deo: secundum tertium, credere in Deum. Ad tertium hunc fidei
actum insinuandum Christus clamat πληροφορικῶν pronomine *Deus
meus*: ut doceret nostram fidem explicitam esse debere & individua-
lem. Unde exulat ficta Pontificiorum fides, vel fidei (ut
ipsi vocant) informis per solam notitiam definitio. Negetur quan-
tumvis à Bellarm. l. 1. de Justit. c. 6. fidem in duabus esse posse po-
tentiis, nominet licet nostram fidem *chimeram*. Nam oppono Bel-
larminum Thomæ suo, qui part. 1. quæst. 83. art. 3. liberum arbitri-
um mixtam mentis & voluntatis facultatem asserit. Taceo, quod
adhuc sub Judice lis sit, num potentiæ animæ differant realiter,
quod è suis fraterculis negant Durand. in 2. sent. dist. 3. q. 4. Mar-
garita Philosophical. 11. c. 14. & nuper Mendoz. disp. 4. de an. f. 4.
è Scoto σκοτεινῶν in 2. sent. dict. 16. sed manum de tabulâ.

VERBUM V.

Διψῶ. Joh. 19. 28.

HActenus anima Christi infernali ardore exhausta, jam corpus
etiam sanguinis effusione exsuccū, animi angustiis enervatū,

Cujus cuncta bibunt fontibus, ecce sitit.

En *vitis mystica* Joh. 15. 1. palo affixa amputatis foliis & pampinis
(vestibus scilicet nudatus) ut salutis nostræ uvas proferret, vino
caret! fons vitæ & hortorum Cant. 4. 15. fons aquæ vivæ Jer. 2. 13.
nunc siti æstuat. Atque ut vellus Gedeonis primū rore cœlesti
humectatum, mox iterum exsiccatum est Jud. 6. v. 38. sic Messias
rore vitæ & magnarum virium perfusus, in arâ crucis exsiccari
debut.

debut. Sitis autem Christi triplex est 1. *σωματικὴ* in nostrum commodum suscepta, poterat enim ille hanc sitim depellere, ut Matth. 4. 2. sed propter nos noluit: atque ut, si stomachus nimio cibo oneretur, amara potio à Medico adhibetur, ut purgetur: Ita quia Adam ventriculum illicito cibo compleverat, Christo amara potio porrigenda fuit. 2. *διακονικὴ* sive *officialis*, quâ immensâ charitate erga genus humanum tantò ardentius sitit, quantò horribilius iræ divinæ flammis assatur, similiter ut aromata trita latius odorem emittunt: Quid autem sitit? salutem hominum Esa. 51. 1. Cant. 5. 1. proverb. 9. 5. Ut enim Mare rubrum & aqua Jordanis exsiccata est, ut transitus pateret Israël: ita ut nobis transitus pateret in cœlum, oportuit Christum exsiccari. Nos fuimus cives Bethulix Judith. 7. 9. quibus fontes aquarum Infernalis Holofernes obthuravit, sed torrente voluptatis nos iterum Christus potat. Psal. 36. 9. Jus igitur *ἀντιφιλήσεως* est, ut *reciproca sitis erga Christum* exardescamus: sitiamus I. *spiritualiter*, Justitiam Matth. 5. 16. Deum vivum Psalm. 42. 6. Christum Joh. 7. 17. Hic enim est *verus ille fons Bethlehemiticus*, quem typicè David desiderabat 2. Sam. 23. vers. 15. Contra non sitiamus cisternas dissipatas Jerem. 2. 13. non cum Crasso Aurum, cum Cyro sanguinem, ne sitiamus in Inferno cum Epulone Luc. 16. confer Apoc. 7. 16. ne contingat nobis *spiritualiter*, quod Sissaræ corporaliter post epotum Lac Jud. 4. v. 18. II. *Naturaliter*, ut propter Christi gloriam *nullam sitim detrectemus* Rom. 8. 17. ne Lapitharum more vina intemperanti ingluvie decoquamus, confer Amos 6. 6. ne vinum sorbentes ab ipso absorbeamur. Ergò ut Polemon referente Laert. l. 4. posuit

—————insignia morbi

fasciolas, cubital, focalia ———

Cum fuit impransi correptus voce Magistri.

Ita Oratio hæc Christi de siti, carnalium deliciarum pariat nauseam. III. *Sitis est μουρικὴ in membris suis* Matth. 25. 35. quam restinguamus Matth. 10. 42. rivos nostros foràs derivando, proverb. 5. 15. Atque ut Eleazar in hoc cognovit, Rebeccam futuram sui Domini Isaac conjugem, quia Servo & Camelis libenter potum præbuit Gen. 24. 14. Ita vera Christi sponsa etiam illa judicabitur, quæ Servis Christi benefacit.

Questio

QUÆSTIO.

An Christus verus & naturalis fuerit homo?

Adamantinum Argumentum pro Christi humanitate petimus ex hoc verbo Christi. Quicumque enim (ratione constans) fitit, ille est verus & naturalis homo, quia *ἐνέργεια φανέρωσις ἐστὶ τῆς φύσεως*. Atqui Christus hîc fitivit. Ergò. Latere jam patior alia Theologorum Argumenta, assumpto solùm eo, quod ex visceribus textus eruitur. Atque hinc nascitur illa prædicatio personalis, *Deus est homo*. Comprimat hîc labellum Logica, nec ausit hoc *ὁμολογημένως μέγα μυστήριον* rationis decempedâ dimetiri: Neque enim illa prædicatio tropica est, cum tropus nullibi significari possit: neque Univoca, quia in tali non locum habet *ἀντιστροφή*: multò minus paronymica, ut absurdissimè Goclenius statuit, quando *λόγον* facit subjectum humanitatis: sustentatio enim *λόγος* quâ sustentat carnem non est 1. *tantὴν καθολικὴν*, quâ φέρει τὰ πάντα τῷ ῥήματι τῆς δυνάμεως αὐτῆς Hebr. 1. 2. non est 2. *προσθετικὴ* quâ adjunctum accidentale à subjecto sustentatur, alioquin tolleretur *περιχώρησις*, quæ est ὅλων πρὸς ὅλα παντελὴς ἔνωσις ἀμιγῆς, & induceretur Nestoriana *παράστασις*: sed 3. *ἐπιποστικὴ* & propterea *μονότροπος καὶ ἐξάρητος*. Rejicimus Valentinianam & Marcioniticam hæresin, quarum illa humanam naturam cœlo delapsam, hæc phantastico delirio, ex humanâ Christi naturâ nil nisi Phantasma confinxit. Respuimus Euthychianam absorptionem, nam

Sum quod eram: nec eram, quod sum: nunc dicor utrumq;.
 Quin & Calvinianam repudiamus sententiam, quando *ob concessas proprietates naturales ὑπερέφωσιν* carnis & *κοινωνίαν ἰδιομάτων* pernegant. In omnibus equidem nobis factus est similis primò essentialibus *συστατικοῖς* animâ & corpore, quandoquidem τὸ ἀπρόσληπτον ἀθάραπττον & ἐπομένοις proprietatibus: In accidentalibus *τελειωτικοῖς* quorsum refero qualitates & dona habitualia, φθαρτικοῖς infirmitatibus (excepto peccato) illis scilicet quæ Heb. 2. 17. recensentur, sed *δόξα* ipsum oportuit *πρωτεύειν* Col. 1. 13. Ut proinde caro recte dicatur vivifica Joh. 6. non *ἐσία* sed *ἐξουσία*, siquidem illi data est *πᾶσα ἐξουσία*: non φύσει sed *χάριτι* Phil. 2. 9.

D VER.

VERBUM VI.

Τετέλεσται, Joh. 19. 30.

Simulac Deus Architectus illustre hoc mundi opificium post ἑξαήμερον absolvit, *Consummatum est* dixit Gen. 2. 1. Sic & in opere sanctificationis ὅτ' ἂν ἔλθῃ τὸ τέλειον 1. Cor. 13. vers. 9. ingeminabitur τὸ *Consummatum est*. Hac felici & beatâ Epigraphe & ἐπινηκίῳ finitæ λειτουργίας opus redemptionis Christus quoq; clausit, quo pertinet illa προσφώνησις Esa. 5. 4. Quid est, quod debui ultra facere vineæ meæ & non feci? In authentico textu est τετέλεσται. Τελεῖν φόρος significat tributa solvere Rom. 13. 6. Rom. 10. 4. Quod enim λῦτρον pro nostris peccatis nobis non erat solvendo, id oportuit à Christo τελεῖσθαι. *Consummavit* igitur Christus omnia I. *quoad Deum* propter illius Mandati & decreti in Augustissimo SS. Triados consistorio de redemptione generis humani concepti, executionē, Unde merito nostræ redemptionis α, & ω, vocatur Apoc. 1. v. 8. II. *quoad se*, *consummavit* suam exinanitionem, obedientiam tam activam quam passivam contra Herbornensem Calvinistam, passionem, Ministeriū & temporalem vitam. III. *Quoad homines*, consummata est pro ipsorum peccatis ἀπολύτρωσις, non facta salutum ἡμυλύτρωσις. IV. *Consummatum est cælum*, jam enim sedes Angelorum in Infernum deturbatorum, hominibus Christi efficacîa redemptis resarta est & compensata. V. *Consummata est Tyrannis Impiorum & Diaboli* confer Act. 13. 29. VI. *Consummatus est scriptura thesaurus* i. *vaticinia*, etsi enim adhuc supererant vaticinia de morte, Resurrectione &c. illa tamen frequenti scripturæ synecdoche sunt inclusivè intelligenda 2. *typi & sacrificia* Col. 2. 17. Heb. c. 10. 1. Jer 3. 16. Et tandem promeruit, ut propter ipsius consummationem in ultimo mortis agone cum Paulo 2. Cor. 4. 7. clamare possimus, τὸν δ' ὁμολογῶν τετέλεκα.

QUÆSTIO I.

*An Iesus ille crucifixus verus fuerit
Messias?*

Robur contra cœcam Judæorum pertinaciam firmissimum ex hoc Christi Epiphonemate eruimus tale :

In

In quo omnia vaticinia Messiam prædicentia, sunt ex asse completa & consummata, ille γνησίως verus est Messias. ἐυδηλον! At in Jesu Nazareno cruci affixo omnia vaticinia ad amissim sunt completa. ὅπερ εἰδει δεῖξαι. Ergò.

Liquidem
conspicuum.

Contra Iudaicas scripturæ detorsiones notari volumus sequentes regulas 1. Vaticinia de Christi adventu Majestatico non esse opponenda vaticiniis de adventu humili. 2. Prophetas describere Messia beneficia spiritualia rebus Mundanis & corporalibus. 3. Multa vaticinia intelligenda de hac vitâ inchoativè, de alterâ completivè. Quibus apprimè observatis φλυαρολογήμασι Judaicis facile obviam ibitur.

QUÆSTIO II.

*An sacrificium Missaticum Pontificium sit
approbandum?*

Inter alia errorum tesqua palmarium est apud Papisequas sacrificium Missaticum: Quid autem de eo statuendum sit, ad veritatis si examinetur stateram, hoc unico dicto Christi εὐκρινῶς elucescit. Nam si incruentum hoc sacrificium perennandum & subinde reiterandum est, falsum erit hoc Christi τετέλεσται. ἀφικτὸς consequentia! siquidem & typos & opus redemptionis unicâ oblatione consummavit Hebr. 9. 12. & 10. 11. sed oggerit Bellarm. *acquisitionem* meriti semel esse peractam, *applicationem* verò quoad nos semper esse repetendam. Contra, Omne sacrificium offertur Deo, (quod suâ luce radiat) Sacrificium hoc Bellarminianum non offertur Deo, sed homini. Ergò sacrificium Bellarminianum non est sacrificium. *Te in carcerem compactum & virgis, sub furcâ cæsum?* deinde ista applicatio fit vel per realem in subjecto mutationem, vel per imputationem: non illud assumere potest Jesuita, cum Missifex hominē cui applicare debet, neq; corporali neq; virtuali contactu tangat, non hoc, nisi ὑπ' ἀληθείας ἀναγκασθεὶς nobiscum Justitiam

manifestè, perspicuè

inexpugnabilis, inexplicabilis

Imputativam defensitare velit, quam alioquin
mordicus oppugnat.

V E R B U M VII.

Πάτερ, εἰς χεῖράς σου παραθήσομαι τὸ πνευμά μου.

Luc. 23. 46.

Illam Indolem *bombycis* esse videmus, ut, cum ex corporis sui visceribus & tenellis fibris sericum nevit, & opus præstitutum absolvit, illicò vitâ defungatur: similiter Christus, postquam sanguine pro nobis è suis venis arteriisq; effuso opus *ἰλασικὸν* perfecit, vitæ desertionem desiderat. Proinde postquam τὸ τετέλεσται clamavit, voce elevatâ Patri suo Spiritum commendat, clamat scilicet tanquam *Leo rugiens* de tribu Judâ prædam tartaro erepturus, ut observat Athanas. & quidem verbis ex Psal. 31. 6. depromptis. Ut, qui cum scripturâ passus est 1. Cor. 15. 1. cum scripturâ vitam quoque finiret. I. *Pater* ait, ut se obedientem usq; ad mortem crucis fuisse demonstraret Phil. 2. 8. II. *In manus tuas*: ἀνδρωποπαδῶς loquitur scriptura (absit Anthropomorphitarum & Audæanorum hæresis) sed θεοπροπῶς intellige de Dei providentiâ Job. 2. 10. Psal. 95. 4. Potentiâ Ex. 3. 18. Num. 11. 23. benignitate Ps. 37. 24. Ps. 104. 28. Tutelâ ac protectione Deut. 33. 3. III. *Commendo*, in græco est παραθήσομαι: quod est eo modo commendare, quò commendatur depositum servandum & certo tempore reddendum, ita enim usurpatur Luc. 12. 48. Hinc cum Paulus 1. Tim. 1. 18. dixisset ταύτην τὴν παραγγελίαν παρατίθεμαί σοι id explicat 2. Tim. 1. 14. per παρακαλαθήκην s. depositum. IV. *Spiritum meum*, ubi nequaquam intelligit vel Sp. S. qui est ἐκ θεῶ 1. Cor. 2. 12. vel divinam suam naturam Rom. 1. v. 4. 1. Cor. 15. 45. 1. Tim. 3. 16. 1. Pet. 3. 18 siquidem secundum divinam naturam cum Patre unus est Joh. 10. 30. unde non opus habet commendatione in manus Patris: non tertiam partem à corpore & animâ distinctam, quam *moderni Paracelsista & Wigeliani* somniant: sed animam suam rationalem, quæ cum Spiritu habet ἰσodynamίαν, ut constat ex Eccles. 12. 7. Act. 7. 59. 1. Cor. 2. 11. Vocatur autē anima Spiritus 1. *πνευματικῶς*, quia ἀδανάσιος, αὐλῶ 2. *ἐνεργητικῶς*, quia ultima ejus in vivente actio est respiratio: Unde Lucas utitur vocabulo ἐξέπνευσε. Novissimum hoc verbum Christi i propinat nobis *nectar plenum ἀθανασίας*, quia Christus utpote summus Pontifex hâc suæ animæ commendatione, nostras quoq; animas

in

in fasciculum quasi collectas 1. Sam. 25. 29. Patri suo cœlesti commendavit, cujus beneficio etiam τὸ παρατίθεσθαι de nostris animabus dicitur 1. Pet. 4. 19. 2. Certum est resurrectionis indicium, Christus enim suam animam commendavit, ut nobile depositum suo tempore reddendum. 3. Canon est in arte moriendi, ut cum Dionysio oremus: Domine, fac, ut ultimum tuum verbum in cruce, sit ultimum meum verbum in hac luce.

QUÆSTIO I.

An Christus liberè fuerit mortuus?

Quamvis Christum oportuerit Mori ob decreti jam facti infallibilem necessitatem, quæ est necessitas extrinseca: intra se tamen non habuit causam, quæ ad mortem ipsum obligasset: neque enim naturali necessitate vitæ defunctus est, cum mortalitatis in homine causa non nisi inhærens peccatum sit, Unde mors vocatur stipendium peccati Rom. 6. Illud autem non tam aliunde petitis Argumentis, quàm ex hoc dicto Christi probamus.

Q. Jam omninò enervatus, voce magnâ clamat, animam suam παρατίθειαι, ἀφῆκε τὸ πνεῦμα, παρέδωκε τὸ πνεῦμα, prius inclinatus quam expiret: in illo est ἀντεξουσίότης moriendi. Membrum 1. luculentum est, qui enim in summâ labiorum & linguæ debilitatione, & corporis virium exanthlacione tantum ad huc roboris habet, ut clamare θαυματουργικῶς possit, quomodo non etiam se à morte vindicare posset? 2. A nobis anima dicitur repeti Luc. 12. 20. sed Christus παρατίθεται deposuit propriâ autoritate & virtute ζωοποιτικῇ repetiturus confer Joh. 10. 18. 3. ἀφῆκε id est, emisit. Quod autem emittitur voluntarium est: quod amittitur necessarium est. Amb. in Luc. 4. παρέδωκε, non expectavit, dum ab alio abripiatur, sed ἐκούσιως Patri tradidit. 5. Qui alioquin in cruce moritur, primùm expirat, deinde emissio Spiritu, cujus officium est cervicem sustentare, caput suo pte pondere declinatur: sed Miraculosum est, & non nisi divinæ libertatis τεκμήριον prius declinare caput, quàm expirare.

Atqui Christus jam omninò enervatus φωνὴ μεγάλη Matth. c. 27. 50. Animam παρατίθεται Luc. 23. 46. ἀφῆκε τὸ πνεῦμα Matth. l. cit. παρέδωκε τὸ πνεῦμα Joh. 19. v. 30. & ibidem, prius inclinato

Parq; pedum clavis effossum affigitur illud,
Ante quod oramus supplice proclibitu:
Atq; manus illas niueas trabs parca coerces,
Quas pars in Cælo claudere nulla potest.
Sensilis illa Dei presentis Mystica sedes,
CORPVS, virgo parens cui Galilæis erat:
Hoc hominum pestes & cornea corda, latrantis
Scylla progenies, Sauromata atq; Geta
Quos mare conceptos spumantibus expuit undis:
Flagris implerunt, verberibusq; feris:
Nil sine tabe fuit, sed aratus vibice vultus,
Frons spinis, tergum vulnere, fune manus:
Excipio linguam, quâ parcere sœtus & ipso
Hostili mitis pro grege vota dedit.
Qui regit errantis moderamine Mœnia Mundi
Cum Patre, ab Insanis traditur ille cruci.
Hem! Deus, ille Deus, quem sede decemplice cælum.
Non capit, hunc ipsum ventilat ara crucis.
Ipse Deus patitur? res multis ebria rugis!
Ipse Deus? Quin & mors ferit atra Deum?
Tanta Molis erat primam sarcire ruinam,
Tantave nostrorum fascis erat scelerum?
Pro defrenato nisu, proq; Impete sædo,
Excellent adeo debuit ess' ἄτρον?
Vulnera vulneribus sanari Mortua visis?
Defungi Medicum, sanus ut ager eat?
Ecce anima! hac flagrans peracescit parte Iehovæ,
Horribiles vultus & rigida ora gerens.
Illâ pro nobis Patrem Salvator adorat:
Iram evelle Pater, clamat, & abde tuam.
Servit adhuc, nec adhuc dum sistitur Ira Parentis:
Pro miseris solus, Christe, Patronus ades.
Servit adhuc, justiq; furit Patris Ira, tenaci
Irarum penitus consolidata fibrâ:
Filius Induvitis humane carnis amictus,
Sacra instauravit rudera lapsa Sic.
Est caro juncta Deo, caro divo digna precatio
Et Majestati consociata Dei,
Hanc ut texturam tam spurci corticis, illâ
Iuncturâ societ, corda larvetq; sibi:
Ut caro juncta Deo medica virtute piaret,
Quicquid in humana carne doloris erat.
Servit adhuc, nec adhuc Patris furor omnis abibat,
Collutulat nostrâ se Deus ipse lue.
Fædisfrago à populo sceleratâ fune ligatur:
Fune? & fuste gena ceditur illa rosa.
Eq; liquant aqueas alij per lumina gemmas,
Illi oculos pinxit sanguine spina suos.

Invidit

*Invidit Phœbus crudeli spicula terra,
 Vt privabatur in cruce luce Deus.
 Heu; lucis Dominus cacâ inculcatur arenâ,
 Insutus lutei cortice folliculi.
 Vt ros è cælo, cruor huic è corpore fluxit,
 Sic tener ille & sic plurimus ille fuit.
 Semi-animis pendet curarum mole, sed istis
 Anguis Tenaria durior ictus erat.
 Cominus ille ignem Lethæaq; tormina sensit,
 Sperata orcino victima grata rogo.
 Adversos animos declinatosq; Parentis
 Sentiscit & cultus Forma Coeva Dei:
 Liliolum stillat cerebro è fluitante cruorem,
 In lacrymaq; natant lumina bina rubrâ.
 Robore cassus erat multo & languore peresus,
 Dulcia ab Angelicâ roborâ voce capit.
 Heu vita emoritur! nostrâ res absona in aure,
 Vt servi vivant vita Deusq; perit.
 Fullos lethatos Pelicanus sanguine sercat
 Morte suâ: sic nos tu quoque Christe tuâ.
 Sed quis Christus erat? sine labe & sordibus Agnus
 Vellere candidior candidiorque nive:
 Siccine maectatur sine labe & sordibus Agnus,
 Intereat spurcus qualiter ergo Caper?
 Sic obijt soboles alienæ ob crimina culpa?
 Ob propriam sercus qualiter ergo cadet?
 O dolor in reprobis dolor expectandus acerbus,
 Sic ubi tanta ferat quem Deus unice amat.
 Christus in hunc mundum purus sine crimine venit,
 Qui sine labe fuit, non sine Morte fuit.
 O quàm pœna homini gravis instat & imminet illi,
 Qui sit peccato, vivit, obitque, suo.*

FINIS.

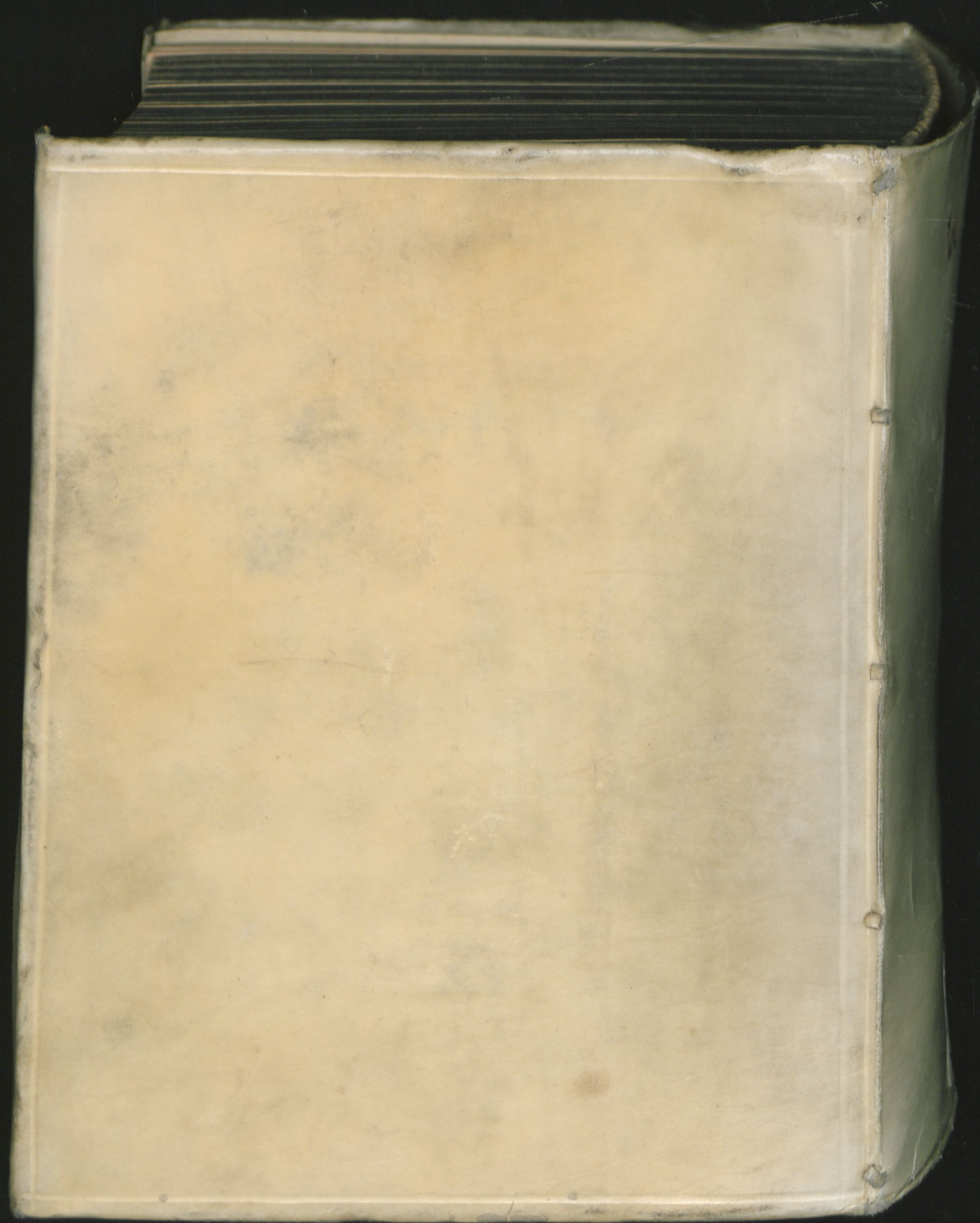
Elencbús tractatiónu hoc volum: comprehensivum.

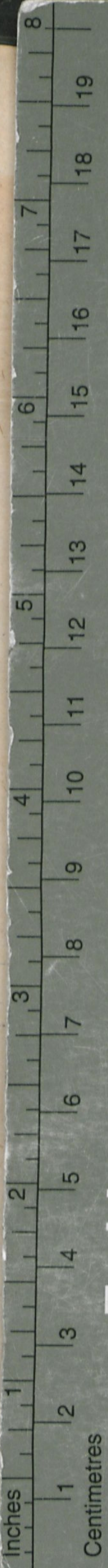
1. BECCERI analysi Psalmi secundi.
2. GESNERI contra primatum Romani Pontificis.
3. HUTTNERI Theoremata tria ex Jobann: 1. 29.
4. FÖRSTERI medulla capit: 53. Esai:
5. Ejusd: Disputationes V. in c. 53. Esai:
6. WINKELM: Disput: ex Jobann: III. 16.
7. Ejusd: Disput: ex Jerem: 23. 3. 4. 5. 5. 7. 8.
8. MAJORIS apobupis oraculi Apostolici 1. Jobann: 1. 7.
9. THUMMII ex h: verbis dicti Paulini Coloss: 2. 9.
10. FRORESENII Disput: de 7 Verbis Christi novissimis. Autor DANUBIENSIS.
11. SCHMIDT ex h: verbis dicti Evangelici Luc: XI. 28.
12. Ejusd: de peccator Confes: penitentiali ex Job: 24. 13.
13. BERGII de loco Prop: II. 22 - 31.
14. HÖFFNERI de primigenia hominis conditione, ex Gen: 1. 26. 27.
15. WILHELM: LYSERI Diaboli oraculi Job: 1. 29.
16. Ejusd: Explicatio Ps. 14. 1. 2. 3.
17. Ejusd: de Anti. Christo ex 2. Thessal: 2.
18. BULAI ex h: verbis dicti Hof: XIII. 9.
19. HÜLSMANNI meditatio ad dictum Rom: IV. 25.
20. LANGII protuevangeliu, Genes: 3. 15.
21. Ejusd: Jesus typicus in sacrificiis veteru ostensus.
22. MARTINI assertio theologic: de curia ad locu Jerem: XXXI. 31 - 34.
23. HENRICI mysteriu economie ex dicto ad Coloss: 2. 9.
24. CUNDISII exercitatio theol: ex Esai: 49. 22. 23.
25. Ziegna expositio Psalmi 2.
26. LANGGE septem verba Christi.
27. KUNZE Disput: ex 1. Tim: 3. 16.
28. Ejusd: de Confessione hominis ab infidelitate ad fidem.
29. GERHARDI Cyrus.
30. OLEARI lumen gentium Luc: II. decantatum.
31. 32. Programma ex Gen: 9. 11. 12. Aliud ex Apocal: 1. 4.
33. ZILLI philologia in Esai: 1. 4.
34. BOSII Evangelium an athenate defensu, Galat: 1. 6. 7. 8. 9.
35. ALBERTI magnificentia divina Joel: 2. 28. 29.
36. NIEMANNI de Christi delevisti querela, Matth: 27. 46.
37. THILONIS Disput: ex 1. Corinths: 2. 14. 15.
38. MEYCKELII Exercit: theolog: ad Rom: II. 31. 32.

ung II 18

VD 17

Z

B.I.G.

Farbkarte #13

THEOLOGICA

2)

10.

IMMER-
SIMIS IN

AC SERVA-
RI JESU

DR. P. PETRO G...
DR. FRANCISCO R...
XIII-VI...

DE
do, *Excellentissimo*
ue

FRÖREYSE-
CTORE, PROFES-

ET ECCLESIASTE
Fautore suo singu-
ficiendo,

NSUM IBIT IN
ense Aprili.

DANNHAWER
r. *Autor.*

RATI,
IS LEDERTZ,

XXV.

